UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XLIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

diligenti.de for.comp. Bar.in l.ſi quis pro eo. ff. de fideiuſſ. & latè traditur per Imol. in c. cum contingat. de iureiu.ibiq; Abb.& in c.1.e o.tit.& c.ſi quis presbyterorum.cum ibi not.de rebus eccleſ.non alien.& ita in terminis tenuit glo.in d.auth.ſi qua. & ibi Bal.& faciunt ea, quæ habentur per Aret. in conſi. 14. col. 14. Reſpondetur & ſecundo, ꝙ in caſu noſtro non ualet interceſſio facta per do.Margheritam, quoniam ipſa remaneret indotata, quia maritus, pro quo fideiuſſit, eſt inops, & non habet in bonis, unde poſſet mulieri de dotibus ſuis ſatisfieri per prædicta. ¶ Non obſtat tertium, ꝙ ipſa fuerit certiorata de beneficio uelleia-
14 ni, quia reſpondetur, †hoc non prodeſſe in caſu, quo pro marito intercedit, hi enim ſunt diuerſi caſus, in quibus mulier ex uelleiano iuuatur, uidelicet ꝙ non fuerit certiorata, & ꝙ intercedat pro marito, nã etiã in caſibus, in quibus aliàs non iuuaretur, ut in caſu.l. ſi mulier.C.ad uelleia.ipſa iuuatur, quando pro marito intercederet, ut in d.auth.ſi qua. Non obſtat ultimum fundamentum de iuramento, quia ex prædictis ſublatum eſſe apparet.¶Et ex prædictis etiam reſoluta remanet ſecunda difficultas, tum quia obſtat ſtatutum huius ciuitatis, quòd renunciatio mulieris facta marito, uel alteri ad præiudicium hypothecę, & iurium, quæ mulier habet in ultimis bonis mariti, nõ noceat mulieri, tum quia ex tali renunciatione non fit mulieri præiudicium, quando ea ex hoc enormiter læderetur, & indotata remaneret per ea, quæ habentur per Bar.in d.l.iubemus, & per alia, quæ ſupra deduxi, & ita ad fauorem do. Margheritæ concludendum eſſe dico. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Iniurias, & damna ab eo, à quo protectio debet prouenire, ſequi iniquum eſt.*

2 *Dolus, & deceptio uolenti, & ſcienti non infertur.*

Et quando in ſcientem, & uolentem committi poſſit. num.6.

3 *Mulieres adoleſcentulæ ex fragilitate ſexus, & ætatis ſimplicitate deceptæ, atque ſeductæ præſumuntur.*

4 *Filia patri renuncians, & in eius præſentia iurans non contrauenire, iuramento tali ſtare non tenetur, & illud ſibi relaxari obtinere debet, propter eius enormiſſimam læſionem. nu.9. & 12.*

5 *Filia, quæ cum patre contrahens fuit enormiter læſa, à patre circumuenta, & decepta à lege prȩſumitur.*

7 *Filia minor, & in poteſtate conſtituta ſi cum patre contraxit, illi renunciando, uel donando, ob metum reuerentialem patris contraxiße prȩſumitur, actusque eſt ſaltem iudicis officio reſcindendus, etiam ſi ueniam ętatis ad effectum contrahendi impetraſſet.*

8 *Metus iuſtus ad reſcindendum contractum, an & quando ex ſola reuerentia paterna, uel illorum, ſub quorum cura, & poteſtate quis degit, inducatur.*

9 *Iuramentum dolo, & fraudulenter prȩſtitum non eſt ſeruandum.*

10 *Enormiſſima lȩſio dolum ſimilem dolo ex propoſito arguit.*

11 *Contrahens cum adoleſcente ſtatim conſumpturo, & multo magis cum eo, qui ſic contrahendo conſumeret, & diſſiparet, dolo facere dicitur, & contractus reſcinditur.*

12 *Renunciatio, ſeu donatio etiam iurata facta patri à filia, concurrente fragilitate ſexus, minori ætate, reuerentia paterna, ac enormiſſima lȩſione, filiæ non præiudicat, quin illam poſſit reuocare, non obſtante iuramento, & actus geminatione, ac renunciatione beneficiorum, & priuilegiorum.*

13 *Et propter ſuperuenientiam filiorum dicitur ipſo iure reuocata, quamuis iuratum eſſet non contrauenire etiam propter ſuperuenientiam filiorum.*

14 *Statutum non principaliter, ſed per indirectum ſuper iuramento diſponens ualet.*

15 *Diſpoſitio c. quamuis. de pact. in 6. eſt exorbitans, & correctoria, & ultra caſum in renunciatione expreſſum non extendẽda.*

16 *Agere ad legitimã, & agere ad ſupplementũ legitimæ differũt, & quanto tempore iuri vtriuſque præſcribatur.*

17 *Pater, quod dotando filiam optimum conſilium pro ea ſuſcep[...] catur, quando, & quomodo verum ſit.*

18 *Statuto loci rectè diſponitur, quòd legitima ætas ſit minor x[...] no, dũmõ in maſculis nõ ſit minor xx. & in fœminis xviij[...]*

19 *Renunciatio cum iuramento facta patri à filia maiore, & leg[...] ætatis propter dotem congruam à patre habitam, ſeu pro[...] valet, & ſeruanda eſt, illique nullo modo filia contrauen[...] teſt, etiam prætextu cuiuſcunque læſionis. & num. 22.*

Et non quantitas ſucceſſionis, aut legitimæ renunciatæ, ſed ſ[...] vtrum dos data, vel promiſſa fuerit congrua, cõſideratur[...] liditatem, ſeu inualiditatem renunciationis.nu. 21. & 2[...]

20 *Dos data à patre filiæ in dubio congrua, & conueniens præſ[...] bet. & nu.26.*

23 *Renunciatio etiam cum iuramento patri à filia facta vi, dolo[...] tu quòd non valeat, & reſcindi poſſit, de quo dolo intellig[...]*

24 *Renunciatio cum iuramento patri à filia facta per uiam donat[...] eſt omnino ſeruanda, non habita conſideratione, an fuerit [...] miter læſa, nec ne.*

25 *Vendens pro minori pretio, quam ſit dimidia iuſti pretij, ſi dic[...] illud plus, quòd res valet, velle donare, læſionem vltra dimi[...] iuſti pretij non poteſt allegare.*

26 *Enormiſſima læſio in filia, quæ patri ob dotem datam, vel pro[...] ſam renunciauit, quomodo conſideretur.*

27 *Præſentia, & interuentus conſanguineorum, & iudicis in re[...] ciatione patri à filia facta, & conſtitutione dotis à patre fi[...] tæ, ſeu promiſſæ, omnem læſionis, doli, & metus præſertim[...] rentialis, & paterni præſumptionem ceſſare facit. & nu.[...]*

28 *Statutum præſumens iuramentum à minore præſtitum ſimula[...] fictum, & ui, dolo, ac fraude extortum, non habet locum [...] cum patre contrahente cum ſolennitate, & præſentia pro[...] quorum, ac iudicis.*

30 *Renunciatio legitimæ cum iuramento à filio, ſiue filia facta, [...] preſſè de legitima, vel ſimpliciter, & generaliter de omni[...] bonis valida eſt, & efficax.*

31 *Læſionis non ſolum re ipſa, ſed etiam ultra dimidiam iuſti pre[...] medium tollitur, ſi in inſtrumento à maiore cum iuramento[...] per uerba multum generalia renunciatum exceptioni doli[...] li, & actioni non vtiliter geſti, & non ſic celebrati contra[...] & alijs iuribus.*

32 *Error, & læſio enormis allegari non poteſt, quando quis ſcien[...] & diligenter informatus aliquid fecit.*

33 *Informatio, & ſcientia præſumitur ex eo, quòd quis non contra[...] nire iurauit.*

34 *De certioratione, & informatione facta creditur notario ſic a[...] renti.*

35 *Iuramentum in renunciationibus interpoſitum quantum opere[...] remiſſiuè.*

36 *Filiam cum iuramento patri renunciantem poſſe contraue[...] quando procedat, & verum ſit, & quando non.*

37 *Iuramentum eſt perſonale.*

38 *Filij, & hæredes renunciationi à matre factæ contrauenire ex p[...] ſona matris non poßunt, quando mater ipſa non poſſet, & [...] pelleretur.*

Etiam ſi filia viuo patre, cui renunciauit, mortua eſſet.

39 *Renunciatio facta à filia patri cum iuramento per viam dona[...] nis irreuocabiliter valet, & bonorum donatorum dominium[...] patrem transfertur.*

40 *Inter patrem, & filium ex contractu inter ipſos celebrato eff[...] ratione iuramenti oritur obligatio.*

41 *Nepotem ita excludi, ſicut eius mater excluditur, quomodo p[...] cedat.*

42 *Renunciatio facta patri à filia, quæ dotem, & alia in recompen[...] tionem renunciationis recepit, & vocauit ſe tacitam, & co[...] tam pro omnibus iuribus, &c. cum ceſſione dictorum iurium [...] tri ſuo facta, filijs quoque ipſius renunciantis non ſolum virtute[...] ſimplicis renunciationis, ſed etiam virtute ſucceſſionis obeſt.*

43 *Donatio propter ſuperuenientiam filiorum non reuocatur ex re[...] dio l.ſi vnquam. C. de reuocan. dona. quando expreſſè actu[...] eſt, ut etiam propter liberos naſcituros, & ſuperuenientes re[...] cari non poſſit.*

14 *Renunciatio etiam titulo donationis facta à filia in terminis c.quã uis.de pact.in 6.propter ſuperuenientiam filiorũ nõ reuocatur.*

15 *Diſpoſitio.l.ſi unquam.C.de reuocan. dona.eſt à regulis iuris exorbitans,& loquens in donatione non extenditur ad renunciationem,nec de caſu ad caſum.*

16 *Renuntiatio non eſt propriè donatio.*

17 *L.ſi vnquam.C.de reuocan.dona. ſolum in mera, & ſimplici donatione,non autem in ea,quæ fit ex cauſa,ſeu ob cauſam locũ hẽt.*

18 *Renũciatio facta per mulierem etiam hoc expreſſo,quòd per ſuperuenientiam filiorum reuocari non poſſit,ſi dolus,& læſio interuenerint,an, & quando filijs quoque naſciturις præiudicet.*

19 *Dolus quis conſenſum excludat,& quis non.*

20 *Renunciatio,ſeu donatio facta hoc expreſſo,quòd per ſuperuenientiam filiorum reuocari nequeat , an à filijs tanquam inofficioſa per viam querelæ inofficioſæ donationis reuocari poſſit .*

21 *Querela inofficioſæ donationis lapſu quinquennij excluditur.*

22 *Querela in officioſæ donationis non competit, ubi aliud remedium etiam extraordinarium competere poteſt .*

23 *Filij,& parentes donatoris quoad querelam inofficioſæ donationis parificantur .*

24 *Donatio immenſa facta filijs,ſiue patri,non poteſt ab alijs filij ſiue natis,ſiue naſciturιs reuocari , niſi uſque ad legitimam iure naturæ debitam.*

25 *Nec etiam uſque ad legitimam,quando illi fuit expreſsè, & cum iuramento renunciatum .*

26 *Renunciatio matris mortuæ uiuo patre , cui renunciauit : an , & quando filiis quoque noceat, ut ipſi ex eorum perſona , & iure proprio ad ſucceſſionem bonorum aui materni ſaltem ratione ſuæ legitimæ admitti,& uenire nequeant.*

27 *Quid,ſi auus maternus in teſtamento dictis filiis eius nepotibus ex filia præfata,quæ ei renunciauit,aliquid iure inſtitutionis reliquit,& uoluit id omne in legitimam ipſis debitam imputari,an ſupplementum legitimæ petere poſſint.*

28 *In legitimam debitam nepotibus ex filia an, & quando dos,& alia data filiæ ab auo ſint imputanda .*

29 *In legitimã computatur oẽ id,quod teſtator expreſsè diſpoſuit cõputandũ eſſe,ẽt ſi aliàs regulariter,& in dubio nõ eſſet cõputãdũ.*

30 *Legitima nepotũ ex filia quæ, & quãta ſit,ſtante ſtatuto,quòd ad ſucceſſionẽ inteſtati nepotes ex filia,& frater defuncti ſimul admittãtur,ſuperſtitibus vno fratre,et pluribꝰ nepotibus ex filia.*

31 *Legitima nõ põt dici debita illi,qui ab inteſtato non põt ſuccedere.*

EPITOME.

Renvnciatio facta à filia maiore 18.anno,q̃ cũ p̃ſentia,& interuentu propinquorũ, & iudicis in manibus patris,& ad illius utilitatẽ titulo donatiõis , & cũ iuramento oĩ hr̃ditati paternæ,& legitimę ſibi debita in bonis patris, ac oĩbus bonis , & dotibus maternis, & auitis ad eã ſpectantibus ſcienter , & diligenter informata renunciauit,ualet,& ſeruanda eſt , illiq́; nec filia,quæ renunciauit , nec eius filii tã ex perſona matris,q̃ ex pſona ſua aliquo mõ ẽt p̃textu cuiuſcunq; læſionis,& doli ꝯuenire pñt,ſi ex ſtatuto loci mulier maior 18.anno pro maiore,& legitimę ætatis habeat̃, & filia renunciãs à patre dotẽ congruã,& alia receperit.

Nec ob ſuperueniẽtiã filiorũ bñficio l.ſi unq̃. C.de reuocã.dona.maximè ſi de illis expreſsè ſit actum, ut per eos nequeat reuocari,nec per remedium querelę inofficioſę donationis poſt lapſum quinquennii à filiis poſtea natis reuocari poteſt.

Et filia,quæ,ut ſupra,renũciauit, patri prædefuncta nepotes ex ea nõ poſſe ex perſona ipſorum ad ſucceſſionem aui,etiam ratione legitimæ , uel eius ſupplemẽti uenire,& quatenus ad legitimã, uel ſupplementũ admitterentur,debere dotẽ,& alia ab auo filiæ matri ipſorum data in eam computari , demonſtratur.

CONSILIVM XLIX.

TRia mihi principaliter diſcutienda ꝓponũtur,q̃ tñ plura alia ſub ſe ꝯtinent: Primũ ẽ, an D.Cornelia , quæ in manibus Petri patri ſui, & ad illius utilitatę titulo donationis,& cum iuramento omni hæreditati paternæ,& legitimæ ſibi debitæ in bonis patris,ac omnibus bonis, & dotibus maternis, & auitis ad eam ſpectantibus, & pertinentibus renunciauit , ut in publico inſtrumẽto continetur,renunciationi,& donationi prædictæ potuerit cõtrauenire. ¶Secundũ eſt,utrum huiuſmodi renunciatio,ſeu donatio ex beneficio l.ſi unquam.C. de reuo. don. ipſo iure ob ſuperuenientiam filiorum dictæ do.Corneliæ reuocata fuerit. ¶Tertiũ eſt, quo remedio filij dictæ do. Corneliæ poſt illius mortem poſſint talem renunciationem , ſeu donationem reuocare.¶Quartum,utrum filij prefatę do.Cornelię, quæ Petro patri ſuo prædeceſſit, ex perſona ipſorum, ſtante renunciatione prædicta, poſſint uenire ad ſucceſſionẽ Petri aui ſui, ut ſaltem legitimæ ſuæ ſupplementum conſequi ualeant.¶Quintũ eſt, præſuppoſito, ꝙ filiis dictæ do.Corneliæ in bonis aui integra debeatur legitima, ex quo ipſi cũ fratre aui defuncti cõcurrunt , utrũ pro legitima ipſis debeatur tertia pars omnium bonorũ Petri aui, an uerò ſolũ ſexta pars illorũ,ex quo ex forma ſtatutorũ ciuitatis Piſarũ ad ſucceſſionẽ ab inteſtato ſimul nepotes ex filia , & frater defuncti uocantur.¶Redeo ad primũ conſultationis articulũ,ſuper quo Doct.in conſiliis, & lecturis uicarij fuerunt, & in occurrenti caſu prima facie vr̃ dicendũ do.Corneliam,ſi uiueret,poſſe dictã renunciatio-
1 nẽ, ſeu donationẽ iuratã reuocare, qm̃ †ab eo, à quo
protectio,ſeu defenſio prouenire debuit, iniurias, &
dãna ſequi iniquum eſt.l.meminerint.C.und.ui. & dicere potuiſſet, ut in ſimili inquit Imperator in l.data.
C.de dona.ſe clãdeſtinis,& domeſticis, immò paternis fraudibus ſubductã fuiſſe, ac metu quoq; reuerentiali impulſam ad renunciãdũ, & donandũ ipſi patri ,
2 meritoq́; ſibi ſuccurrendũ eſſe,& quãuis †uolenti, &
ſcienti dolus, aut deceptio inferri nõ dicatur.l.cũ donationes. C.de tranſa.l. 1.§.fi.ff.de act. empt. Doct.in
l.2.C.de reſcin.uend.l.nemo vr̃ fraudare.ff.de reg.iu.
3 & c.ſcienti.cum ibi not.cod.tit.in 6.†ex fragilitate tñ
ſexus, & ætatis ſimplicitate p̃ſumuntur mulieres adoleſcentulæ deceptæ, atq; ſeductæ. l.cũ de indebito.ff.
de proba.in prin. Bar.in l.2.in 4.q.C.de reſcin.uẽd. &
4 licet †ipſæ in præſentia patris, cui renũciauerunt, nõ
ꝯuenire iurauerint, tñ tali iuramento ſtare nõ tenentur,& illud ſibi relaxari obtinere debent,cũ non iuramẽtũ,ſed periurium, & uinculũ iniquitatis eſſe neminẽ lateat,ut dicit Bal.in rub.C.de rer.permut.in uerſ.
5 itẽ quare donatio. † filiam hanc quoq; ratione enor-
mis læſionis à patre circumuentã,& deceptã lex præ-
6 mit,ut in l.ſi ſuperſtite.C.de dolo.†ſic enim in ſcien-
tẽ , & uolentẽ dolus cõmitti poteſt , quandoquidem calliditate,& machinatione alterius quis ad ſic ꝯhendũ inducitur, ut in l.4.§.ſi quis uolentem.ff.de libero homi.exhiben. in uerſi. ſed & ſi uolentem.l. 1. §.2. in uerſi.perſuadere.ff.de ſeru. corrup. per quæ iura Pau. de Caſt.in conſ.174.Contra ſuperius &c. quod conſilium cõmuniter allegatur, ſimilẽ quæſtionem determinauit,& ad fauorem filiæ conſuluit, quæ pro libris quingentis uocauit ſe contentã &c. & opulentæ hæreditati paterne,iuriq́; petendi legitimã,ſeu eius ſupplementũ, ac bonis, & hęreditati maternę renuncia-
7 uit.Pręterea †qñ filia minor,& in poteſtate conſtitu-
ta cum patre ꝯxit, illi renunciando, ſeu donando, id ob metũ, & reuerentiam patris pręſumitur feciſſe, & ideò actus eſt de iure reſcindendus ſaltẽ iudicis officio.l.1.§.quę onerãdę.& ibi Bart.ff.quar.rer.actio nõ da.l.1.C.ſi quacunq; pręedit.poteſta. etiam ꝙ ueniam ętatis impetraſſet,ad effectum cõtrahendi,ut eſt tex.
8 in l.1.C.de his,qui uen.ęta.impetra.Et †quamuis ſo-
la reuerentia paterna non uideatur ſufficere ad pręſumendum metum , ſed neceſſe ſit probare , minas

preceſſiſſe, ad tradita per Bart. in d. §. quæ oneran-
dæ, & per Innocen. & alios in cap. cauſa matrimo-
nij. de offi. deleg. & probatur in c. 1. & in c. accedēs, ex
tra de cōuerſ. coniug. Bar. & alij cōmuniter in l. ad in-
uidiā. C. qđ met cauſ. gl. in c. præſens clericus. 20. q. 3.
not. in c. inſinuāte. qui clerici, uel vouē. Imol. in l. ſi cū
dotē. §. eo autem tempore. & ibi Alex. ff. ſolu. matr. tñ
hæc nō procedunt, qñcunq; interueniſſet enormiſſi-
ma læſio, qñ tunc enormis læſio vnà cū reuerētia pa-
terna, ſeu aliarū perſonarū, ſub quarū cura, & admini
ſtratione puella degit, iuſtū metū induci, ac præſumi
facit ad reſcindēdum cōtractū, ſeu renunciationē ab
9 ea factā, † & ideò ex prædictis do. Cornelia potuit di-
cere ſe enormiſſimè læſam; & cōſequēter donationē,
& renūciationē patri factam reſcindendā eſſe, nō ob-
ſtante eius iuramēto, qđ ſeruandū nō eſt, qñ dolo, &
fraudulēter fuit prꝭſtitum. c. cū contingat. de iureiur.
c. licet. eod. tit. in 6. c. quāuis. de pact. in 6. & auth. ſacr.
10 pub. C. ſi aduerſ. vend. nam ſecundum omnes † enor
miſſima læſio dolū ſimilē dolo ex propoſito arguit.
l. ſi quis cū aliter. cum ibi not. ff. de verb. obl. Bar. in l. ſi
ſocietatē. §. arbitrorū. ff. pro ſocio. & ſcrib. in c. quinta
ualis. de iureiu. & ī d. auth. ſacramēta puberū. & l. 2. ff.
de dol. except. quo fit, vt nō obſtante vinculo iuramē-
ti potuerit do. Cornelia renūciationi, ſeu donationi
reiteratæ, ac ſępius factæ cōtrauenire, pro vt in ſimili
caſu pulcherrimè cōſuluit Paul. de Caſt. in cōſil. 302.
notandū eſt &c. lib. 3. ſecūdum impreſſionem nouā;
ibi. n. filia patri præſenti, & ad eius vtilitatē ſucceſſio-
ni paternæ, & iuri agendi, ac petendi legitimā, nec nō
bonis, & hereditati maternæ iam filię acquiſitę cum
iuramēto pro parua dote reſpectiuè ad bona paterna,
& materna renūciauerat, & poſtea pater fratrem ſuū
inſtituerat, & demū mortuo patre ipſa filia ad inſtan-
tiam patrui primā renunciationē ratificauerat, & de
nouo illi renūciauerat, ſeu donauerat, qđ eſt fortius,
& nihilo minus Pau. de Caſt. ibi cōſuluit, renūciatio-
nem iuratam nō nocere ipſi filię, & tàm de iure ciuili,
quàm canonico, ac diuino, & tàm in foro cōtentioſo,
quàm animæ filiæ nō nocuiſſe, vt in c. fi. 17. q. 4. & ideò
dixit donationem, ſeu renūciationē omnino de iure
reuocandā fore. ¶ Tertio † ſi ille, qui cū adoleſcente
11 ſtatim cōſumpturo contrahit, dicitur dolo facere, &
ob hoc cōtractus reſcindit̃. l. ſi cū ſciret. ff. de vſucap.
ꝑ empto. l. qđ ſi minor. §. reſtituere. ff. de minorib. l. ſi
non. §. adoleſcens. ff. mand. ergo à fortiori hoc dicen
dum eſt, quando quis cōtrahit cū illo, qui ſic cōtrahē
do conſumere, & diſſipare dicitur, vt in caſu occurrē
ti contigit, in quo filia renunciando, & donādo patri
cōſumpſiſſe, & dilapidaſſe cenſetur, quia ob modicū
reſpectiuè renunciauit, vt † cōſuluit Pet. de Anch. in
12 conſi. 36. aliàs 38. pro clariori deciſione, & in conſil.
341. pro maiori &c. in vlt. dubio: in quibus locis idem
videtur velle per motiua, quę ipſe facit, non ſolum in
muliere minore, ſed etiā in maiore, & hoc idē in aliis
pluribus conſiliis affirmare uidetur, vt refert inſignis
præceptor meus do. Barth. Sozi. in ſuo cōſi. 263. in 4.
col. lib. 2. vbi per totum ſatis amplè, & doctè cōſuluit
ad fauorem filiæ contra patrem, ſeu patruū, & allegat
infinitos doct. hanc partem tenētes. Et profectò hæc
opinio mihi videtur cōmunis quādocunque concur
runt ea, quæ in hoc caſu cōcurrere uidētur, videlicet
fragilitas ſexus, minor ætas, reuerētia paterna, & enor
miſſima læſio: tunc enim renūciatio facta à filia ſibi
effectualiter nō præiudicabit, quin illam poſſit reuo-
care, nō obſtante iuramēto, & actus geminatione, &
renuntiatione beneficiorū, ac priuilegiorum, vt ibi
latius per eum, & per Feder. de Sen. in conſil. 194. Et
† qđ plus eſt, do. meus in d. conſ. 263. in ult. col. uoluit
13 prædicta procedere, etiā ſi in inſtrumento renuncia-
tionis, ſeu donationis factæ patri fuiſſet iuratū d
contraueniēdo etiam propter ſuperueniētiam li
rorū, in quo caſu, & ſi donatio facta non dicatur
iure reuocari ex diſpoſitione. l. ſi unquā. C. de re
dona. & ꝑ Bar. in l. titia §. Imperator. ff. de legat.
d. l. ſi vnquam. in l. 1. & in l. ſi totas. & ibi doct. C. d
offi. dona. & per Imol. in c. fi. de donatio. tñ cōcu
te enormiſſima læſione, ſexus fragilitate, minori
te, & reuerētia paterna, ſecus dicendū eſt, ꝙ pro
ſuperueniētiā filiorū ipſo iure dicatur reuocata 17
hoc caſu ſaluat̃ id, qđ uoluit Io. And. in addit. ad
in tit. de inſtrumen. edit. §. porrò. in ult. additio.
fert, & ſequitur Sali. in d. l. ſi unquā. & fuit de m
Roma. in cōſil. 268. nō eſt dubiū &c. & in caſu cō
genti hoc ſequitur, & corroborat do. meus in d. c
in ult. col. itaq; etſi in inſtrumētis, de quibus ag
dictū fuerit, etſi liberos habuerit &c. prout dictū
adhuc tñ concludendū uidetur eſſe ad fauorem f
quam opinionē doct. antiqui æquiorem, uerior
magis cōmunē eſſe atteſtatur, & illā ſequuntur P
de Caſt. in dictis conſi. 174. & 302. in 2. lib. ubi nō
ſet melius, & clarius ad fauorem filiæ renūciant
qui, ſed nō refero aliter verba ipſius, quia ſua ſun
videri poſſunt ſequit̃ ēt Pet. de Anch. in d. conſ.
conſ. 341. & in aliis cōſiliis relatis per do. meum i
cto conſi. 263. qui iſtā opinionē dicit eſſe ſequē
& ꝙ iniuſtus, ac iniquus iudex eſſet, qui cōtra fili
dicaret: idem ſequitur Corn. in repet. auth. ſacra
ta puberū, in 42. col. C. ſi aduerſ. vend. Philip. Fra
alij Moder. in d. c. quāuis. de pact. in 6. Petr. de An
in c. acceſſorium. de reg. iu. in 6. & in c. 1. de co
char. 23. Ant. de But. in conſil. 45. iuris rigor &c.
d. c. cum cōtingat. in 8. col. verſi. 4. caſus. & ibi Ab
penul. char. uerſi. nonus caſus &c. Dec. in conſi.
viſa renunciatione &c. Cuma. in conſil. 180. Ab
conſi. 107. quatuor ſunt &c. in 1. lib. Aret. in cōſi
Andr. Sicu. latiſſimè in conſil. 21. col. 5. lib. 1. & c
53. lib. 2. Corn. conſil. 11. 124. & 214. lib. 3. & cōſi.
lib. 4. cum aliis multis, quæ ad hoc poſſent alleg
¶ prædicta etiā confirmari videntur ex ſtatuto c 18
tis Piſarū ſub rubrica de iuramēto prꝭſtito à min
quo cautū eſt, ꝙ ſi minor, ſiue maſculus, ſiue fœm
iurauerit in aliquo actu, uel cōtractu, interueni
quacūque ſolēnitate, & quacūque auctoritate tu
curatoris, & iudicis &c. tale iuramētum intellig
eſſe fictum, ſimulatum, & dolo, fraude, vi, & met
contra bonos mores prꝭſtitū, & exactū, ſeu extor
& pro nō prꝭſtito habeatur et minori nō prꝭiudi
quo minus poſſit infringere actū tàm per uiā nu
tis, quàm per alia iuris remedia, vt in dicto ſtatuto
tius cōtinetur: ergo infertur, ꝙ in caſu noſtro pr
do. Cornelia, non obſtante iuramēto ſuo, potuit c
tra renūciationem, ſeu donationem factam pat
enormem lęſionem venire, nec in ea potuit hab
locum diſpoſitio d. c. quamuis. vbi excipitur caſu
filia dolo, vi, uel metu iuraſſet: Et † huiuſmodi ſta
14 ſic diſponens non annullando principaliter iura
tum, nec ſuper eo principaliter diſponendo, ſed
indirectum fingens, ut ſupra, de iure eſt ualid
illique ſtandum eſt, vt voluit Barto. in l. o
populi. ff. de iuſtitia & iure, ac alij ibi, Bald. &
communiter in dicta authentica ſacramenta p
rum, ibique Moderni repetentes in ſecunda l
tatione. Præterea domina Cornelia ſolum u
tur renunciaſſe uiri petendi legitimam ſibi deb
in bonis paternis, non autem iuri agendi ad
15 plementum legitimæ, ergo † diſpoſitio d. c. qu
uis, quę eſt exorbitans, & correctoria; non d
vltra caſum in renunciatione expreſſum ext
16 quia † aliud eſt agere ad legitimam, & aliud ad ſu
me

mentum illius, nā aduerſus ius agendi ad ſupplemen
tum non præſcribitur, niſi ſpatio triginta annorum,
ſed iuri agendi per querelam inofficioſi teſtamēti ad
legitimam ſpatio quinque annorum præſcribitur, ut
habetur in l. ſi quis filium. in fi. C. de inoffi. teſta. l. fi. C.
de inoffi. dona. l. ſcimus. §. illud. C. de inoffic. teſtam.
iuncta l. omnimodo, cum ibi no. eo. tit. & hoc expreſ-
ſè ſenſit Paul. de Caſt. in d. conſi. 302. in 2. lib. notandū
17 eſt &c. ¶ Nec aduerſari videtur, † ꝙ pater cōueniēter,
& congruè dotando, & ob dotem congruam filiæ da-
tam recipiendo renunciationem, & donationem ſibi
ab ea factam præſumitur optimū conſilium pro filia
ſuſcepiſſe. arg. l. nec in ea. in fi. ff. de adulter. & ideò de
buit valere, quod factum fuit, quia reſpondetur hoc
verū eſſe in dubio, ſed in caſu claro, qualis eſt noſter,
in quo de manifeſta leſionæ filiæ conſtat, ſecus eſt, qa
in incertis, & non in certis locus eſt coniecturis. l. con
tinuus. §. cū ita. ff. de verb. obli. Præterea illud eſt uerū
in patre filiam ſimpliciter, & non correſpectiuè dotā
te, ut voluit Alex. in con. 51. col. 2. in 7. vol. ſecus quā-
do conuenienter dotaſſet filiam ob maximam bono
rum renunciationem, ſeu donationem per prædicta.
¶ Cæterum ſecundum ea, quæ mihi in facto p̄ſuppo-
nuntur, diligentius cogitando, nō obſtātibus præmiſ
ſis, contrariam opinionem in caſu occurrenti de iure
veriorem eſſe puto, ꝙ do. Cornelia, ſi uiueret, nō poſ
ſet contra ſuā renunciationem iuramentum firmatā
uenire, præſuppoſito, prout mihi in facto proponitur
ꝙ ipſa tempore, quo ſecundam renunciationem, ſeu
donationē patri fecit, eſſet ætatis annor. 18. & ultra,
& ſic eſſet maior ann. 18. quo fit, ut in ciuitate Piſarū,
in qua hæc cauſa diſcutitur, ipſa tunc cenſeretur, & eſ
ſe diceretur ſimpliciter maior, & idonea per ſe ad cō
trahendum, ſicut in aliis locis cæteri maiores 25. an-
nis per ſe ſimpliciter poſſunt contrahere, & ſibi præiu
dicare, quia ex diſpoſitione ſtatutorum dictæ ciuita-
tis (ut præſupponitur) maior ætas, & legitima conſide
ratur, quæ excedit annū 18. ſicut regulariter, & de iu-
re communi maior & legitima ætas dicitur illa, quæ
18 25. annū excedit. Et † hoc de iure potuit introducere
ſtatutū loci quoad ſubditos ſuos, & in ſuo territorio,
tum quia conſtitutio legitimæ ætatis maioris, uel mi
noris eſt de iure poſitiuo, & à lege ciuili inducta, c. in
pręſentia. de proba. & per totum ff. & C. de minorib.
cum aliis ſimilibus titulis, & probatur argu. tex. in l. fi.
C. de iis, qui veniā æta. impetr. ergo poteſt hoc muta-
ri, & alterari per ſtatuta loci, & per ius ciuile. l. tutelas.
C. de cap. dimin. l. oēs populi. ff. de iuſt. & iur. §. pen.
Inſtit. de iur. natur. gen. & ciuil. canoniſtæ, & ibi dixi
in c. 1. de conſtit. & facit c. propoſuit. de cōceſſ. præb.
tum etiam quia optimè hoc probatur in d. l. fin. C. de
his, qui ueni. æta. impet. iuncta l. 1. & 2. eo. tit. ubi ætas
legitima in dubio dicitur illa, quæ eſt 25. annorum. &
tamen ſi ſpecialiter, & expreſsè aliter ſtatutum, & or-
dinatum fuerit ab eo qui ius, & poteſtatem hoc faciē-
di habet, ualet, & obſeruatur, dummodo in maſculis
quidem ſtatuatur, & diſponatur, ꝙ legitima ętas non
ſit minor 20. anno, in fœminis autem non ſit minor
18. anno, ut in d. l. 2. & facit id, quod ponūt Sali. & alii
in authen. nouiſſima. & in authen. unde ſi parens. C.
de inoffi. teſta. dum concludunt legitimam poſſe mi
nui à ſtatuto ciuitatis, quoniam legitimæ conſtitutio
dicitur eſſe de iure poſitiuo, quāuis legitima ipſa, hoc
eſt ſucceſſio filiorum ſit de iure naturali, ſeu gētium.
l. cum ratio de bon. damna. c. ius naturale. 1. diſt. l. ſcri
pto. in fi. ff. und. libe. cum ſi. ita dicendum eſt de ætate
legitima, quoniam & ſi ętas ipſa dicatur eſſe de iure
naturali. d. l. fi. C. de his, qui ueni. æta. impet. & in l. qui
habet. ff. de tutel. tamen conſtitutio ętatis legitimę di
citur eſſe de iure poſitiuo, per totum C. de iis, qui ue-
ni. ęta. impetr. & ideò dixit Bal. in l. unica. in pen. col.
in verſ. 3. quęro. C. de inofficio. do. quod ex quo diſpo
ſitio l. hac edictali. C. de ſecun. nupt. quę fuit introdu-
cta ad fauorem filiorū primi mariti, dicitur eſſe de iu-
re poſitiuo, ea tolli poteſt per ſtatutum loci, & plura
alia in ſimili cumulari poſſent, quę de induſtria breui
tatis gratia omitto. Ciuitas itaq; Piſarum benè ſtatuit
ꝙ maior, & legitima ætas ſaltē in fœmina dicatur, qn̄
quis excedit 18. annum, quāuis fortè idē dici poſſit ēt
in maſculis per prędicta, licet aduerſari uideatur text.
in d. l. 2. ſed nō diſcutio, quia in pręſentia hoc nihil ad
nos. ¶ Stante igitur ex huiuſmodi ordinatione, quòd
do. Cornelia fuerit tempore ſecundę renunciationis
legitimæ ętatis, & maior, ex quo tūc erat maior 18. an
19 no. ſequitur, † ꝙ renūciatio facta ab ea cum iuro pro-
pter dotem habitā, ſeu promiſſam à patre, (q̄ dos fuit
conueniēs, & cōgrua, attentis facultatibus uiri, & pa-
tris do. Corneliæ, nec non attenta conſuetudine loci,
iuxta tex. in l. cum poſt. §. gener. ff. de iur. dot. cum ſi.
20 item quia, attēto ꝙ † dos data fuit à patre filiæ, in du-
bio debet præſumi congrua, & conueniens, quia pa-
ter dotando filiam optimum conſilium pro ea in du
bio cępiſſe dicitur d. l. nec in ea. in fin. de adult. ut etiā
notabiliter declarat Paul. de Caſt. in conſi. 400. ſecun-
dum nouam formā incipiente in Chriſti &c. Viſis, &
ponderatis omnibus &c. in 2. lib.) ualuit, & ſeruari de
buit, illiq; nullo modo filia contrauenire potuit. Et in
hoc caſu, ut hoc ſtatueret etiam cōtra ius ciuile, ema
nauerit diſpoſitio d. c. quāuis. de pac. in 6. ut atteſtatur
Arch. Ioā. And. Domi. & Moder. oēs ibi, qui dicūt per
illum tex. ꝙ ſi filia maior, & legitimæ ætatis renuncia
uerit ſucceſſioni paternæ cum iuramēto in manibus
patris pro dote ſibi data, ſeu promiſſa, non poteſt am-
plius contrauenire, ſed iuramentum, & renunciatio-
nem obſeruare tenetur, quoniā iuſiurandum ſemper
ſeruandum eſt, dummodo illud ſeruando nō uergat
in detrimētum ſalutis æternæ: ſed huiuſmodi iuramē
tum cenſetur licitum, & iuſtum, ex quo ipſi filiæ fuit
de dote congrua, & conuenienti ſuccurſum ſecundū
doc. ibi, & in terminis per Pet. de Anch. in d. conſ. 38.
nec non do. de Rota in deci. 850. hoc pręſupponunt,
21 ergo &c. Et † notandum eſt etiam ex mēte illius text,
& docto. ibi, quòd ad validitatem, uel inualiditatē re-
nunciationis iuratæ ſolum conſideratur dotis conſti
tutio, ſeu illius promiſſio, non autem quantitas ſuc-
ceſſionis paternæ, an illa fuerit magna, uel parua, nec
etiam attenditur quantitas legirimæ debitę filię iure
naturę, & an dos fuerit ei cōueniens, ſeu diſpar, ut ibi
colligitur ex generalitate uerborum illius. tex. ſed ſo
22 lum, utrū dos data, ſeu ꝓmiſſa fuerit cōgrua. Et † hāc
partē, & opinionē ſequuti ſunt ferè omnes doct. in fi
lia maiore, & legitimę ętatis, ut ipſa pretextu cuiuſcū
que lęſionis non poſſit contra renunciationem, & iu
ramētum ſuū uenire, ad tradita per do. de Rota in d.
deciſione, & vltra doc. canoniſtas in d. c. quāuis. quos
ſupra retuli, hoc idem tenuerunt Ang. in l. ſi quis pro
eo. uerſ. item adde. ff. de fideiuſſo. Alex. in conſi. 221.
uiſa facti narratione, in 2. uol. in 2. col. conſ. 59. uiſo in
ſtrumēto. in 1. uol. & 39. uiſo ſtatuto. in 4. vol. in conſi.
42. ſupra pręmiſſo, in 1. uol. in 1. col. & 53. viſis &c. in
3. uol. in 7. & 8. col. Curtius antiquior in cōſ. 43. ſuper
facti contingētia. Pau. de Caſt. in conſ. 216. pręſuppo-
ſito ſine p̄iudicio &c. in 2. col. & in conſ. 416. uiſo pun
cto, in 2. lib. in 1. col. qui loquitur in caſu, quo filia pro
dote data renunciauit etiam ex titulo donationis bo
nis paternis, & maternis cum iuramento, & ibi cōclu
dit filiā, & eius filios non poſſe contra renunciationē
venire, & in conſ. 418. eo. lib. vbi optimè loquitur. Vi-
de etiam Ioā. de Imol. idē ſequentē. in c. ſi uero. de iu
reiur. & in c. uenerabilem. de elect. & Paul. de Caſt. &

Modernos

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Modernos repetentes in d.auth.ſacra.puberum.in 3.
23 col.Rom.in cõſ. 437.in caſu propoſito. in fi.&† Alex.
in locis alleg.& maximè.in d.conſi.42.dicit,ꝙ quam
uis tex.in d.c.quãuis.excipiat caſum,quãdo dolo, aut
ui,vel metu eſſet iuratum,tamen ſecundum eũ debet
intelligi de dolo ex propoſito, & nõ de dolo re ipſa,
quia ille propriè non eſt dolus, vt habetur in l.ſi quis
cũ aliter.ff.de verb.obl.in l.2.C. de reſcin.uen.& in c.
dilecti. extra de contrahen.empti.quicquid ſecundũ
Alex.dixerit Pet.de Anch.in c.1.de conſtit. & Ant.in
24 d.c.cum cõtingat. ¶Præterea † cũ in caſu occurrenti
facta fuerit renunciatio per uiã etiam donationis, ſe-
quitur,ꝙ illa ob iuramẽtũ eſt omnino ſeruanda, non
habita cõſideratiõe, an fuerit enormiter lęſa, nec ne,
quia in donatione enormis læſio non debet eſſe in cõ
ſideratione,ſed ſola liberalitas. l.1.ff. de donatio.c.1.
eo. tit.aliàs ſemper dici poſſet donatorẽ eſſe enormi-
ter læſum,& conſequenter ipſum nõ teneri ad obſerr
uantiã donationis iuratæ,contra tex.in d.auth. ſacra-
menta puberum.& ibi gl.in uerb.contractibus.& do-
ctores communiter ibi dicũt illum textum etiã in cõ-
tractu donationis iuratæ locũ habere.Hinc videmus,
25 †ꝙ quando venditor, qui fecit venditionem pro mi-
nori pretio,q̃ ſit dimidia,dicit ſe illud plus, quod res
valet,velle donare, tũc nõ attenditur læſio pretii ul-
tra dimidiam, de qua in d.l. 2. & in d. c. cũ dilecti. ut
volunt Nico.de Matha.Bar.Bald.& alij in d.l.2.Alex.
in conſi.53.lib.3.Paul.de Caſtr.in d.authen.ſacramen
ta puberum.in 3.col.& in conſi.216.Rom. in d.conſ.
437.Quinimmò in caſu occurrenti ipſa do. Cornelia
nõ poteſt dici tàm enormiter læſa, vt prætextu huius
læſionis poſſit dici enormiſſimè læſa,& conſequẽter,
ut renunciationi, ſeu donationi ſuæ poſſit contraue-
nire,nã† in hac materia ad hoc,ut filia poſſit dici enor
26 miſſimè læſa,cõſiderari debet huiuſmodi læſio reſpe
ctu dotis datæ utrum fuerit cõgrua,& cõpetens, tàm
attentis circunſtantiis,& cõditionibus, de quibus in
l.cum poſt.§.gener,& in l.ſi filiæ. ff.de lega.3.quàm ẽt
reſpectu legitimæ aliàs ſibi de iure in bonis paternis
debitæ,iuxta not.in l.ſancimus.per Sali.in fi.C.de nu-
ptiis.& in authen. res quæ. per illum tex.in 2.nota. C.
comm.de leg. cum ſimilibus traditis per Alexand. in
conſi.69.ſuper primo dubio.in 1.uol.in 1.col.& in cõ
ſil.7.uiſis &c.in 2. uol.in 3.col.& in conſ.83.uiſo ſtatu
to.in 4.vol.nõ autem habito reſpectu ad vniuerſa bo
na paterna, & materna,aut auita,quibus renũciaſſet
uel quæ donaſſet,nã quando pater congruam dotem
filiæ,ut ſupra,dediſſet,uel aliter conſtituiſſet,etiam ſi
filia poſſet dici læſa vltra dimidiã iuſtæ æſtimationis
bonorum matris,ac etiã legitimæ ſibi in bonis pater-
nis debitæ,tamẽ non poſſet conqueri, ꝙ incongruen
ter,ſeu incompetenter fuiſſet dotata,& enormiſſimè
læſa,dummodo alijs reſpectibus,ut dictum eſt,dos di
ceretur eſſe cõgrua, videlicet attentis facultatibus ui
ri,cõſuetudine domus,& patriæ,& conditione,ac ſta
tu paterno ꝑ iura ſupra allegata,cũ ſemper præſumen
dum ſit, ipſum patrem optimum conſilium pro filia
cœpiſſe.l.nec in ea.in fi.ff. de adulter. cũ ſimilibus. &
ita in terminis uoluit Paul.de Caſt. in conſi. 108.Sup
primo quæſito.in 7.dubio.& in d.cõſi.400.& 2.lib.ſe-
cundum impreſſionem nouam,& in conſi.418.eodẽ
libro,& habetur etiam per Alexan.in conſi. 140.in 2.
27 vol.in 3.col.¶Præterea † in conſtitutione dotis facta
patre, & in renunciatione bonorum facta à filia in-
teruenerunt duo, aut tres proximiores cõſanguinei,
& præſentia, ac auctoritas iudicis ordinarij non ſo-
lum] ſemel, ſed etiam bis, ut conſtat ex inſtrumen-
tis ſuperinde confectis, ergo ceſſat omnis præſum-
ptio læſionis, doli, fraudis, & metus, & præſertim
patris, qui ob affectionem, & charitatem paternam
nam congruenter dotando præſumitur (ut dict...
optimum conſilium pro filia cœpiſſe, & præſum...
debet illã uoluiſſe decipere, nec defraudare, cũ...
cẽſeatur dilexiſſe illam,quàm ſeipſum, & aliam...
libet perſonam.l.liberorum.ff.de uerb.ſig. & pr...
in l.tranſactione.C.de tranſa.& ibi Bar. & aliĩ,...
cũt,ꝙ præſentia conſanguineorũ facit ceſſare...
reuerentialem,& paternũ.de quo in d. l.1.§.quæ...
randæ.idem dicit Bart.in l.fi.uerſi.itẽ quæro.ff.ſi...
aliquem teſta.prohib. & ponit do. Anto.in c. ca...
matrimonii.de offic.deleg.ſecundum Bar.& doc...
ex d.l.tranſactione colligitur ratio, quare per ſta...
locorum introductum fuerit, ꝙ in contractibus...
lierum, & minorum conſenſus propinquorum...
præſentia iudicis requiratur, & adhiberi debea...
¶Nec obſtat ſtatutum ciuitatis Piſarum ſub ru...
de iuramento præſtito à minore &c. quod præſ...
iuramentum fictitium, ſimulatum, & ui, dolo...
fraude extortum; quia primo loquitur in minor...
ue eſſet maſculus,ſiue fœmina: ſed in caſu noſtro...
Cornelia ſaltem tempore, quo fecit renũciation...
ſecundam, quam obſeruandam, & conſiderand...
ſe puto,erat maior, & legitimæ ætatis, attẽta ſtat...
rum diſpoſitione,ut ſupra dictum fuit,ergo &c.S...
do reſpondeo, † illud ſtatutum non debere intel...
28 nec procedere, qñ filia ageret, ſeu cum patre ...
maximè cum ſolẽnitate, & præſentia propinquo...
ac præſentia iudicis, tum propter præſumptionẽ...
ctionis paternæ,tum etiam quia omnis dolus,&...
tus ob præſentiam iudicis,& propinquorũ ceſſar...
citur, ut ſupra, prout in terminis iſtis uoluit Pau...
29 Caſt.in d.conſi.418.Præterea,ut tetigi, † ipſi prop...
qui,& iudex ordinarius bis interfuerunt cum ma...
cauſæ cognitione in renunciatione facta per fili...
ergo præſumptio eſt, ꝙ ipſa renunciatio fuerit b...
deliberata, ut colligitur ex no.per Bal.in tract.ſci...
tis poſito ſub rub. C.ſi quis aliquem teſtar. prohib...
penul.char.gl.in c.ſi quis iratus.2.q.3.in gl. fi.ite...
fuerit facta ſine errore,& abſq; lęſione,ac fraude...
not.per gloſam in c.ex literis.de diuor.& per Bar...
l.cum ſcimus.in fi.C.de agric.& cenſ.lib.11.& fac...
quę habentur per ſcrib. in c. 1. de treug. & pac.&...
Moder. in c. ſi cautio. de fide inſtr. ubi Abb.& ali...
per Andr.Sicul.in conſi.17. in 2. lib.& ideò illa ſu...
tio fraudis, lęſionis, & metus reuerentialis patern...
quę in prima renunciatione oriri, & pręſumi po...
ſet, purgata uidetur ex ſecunda renunciatione fi...
ex interuallo poſt primam, in qua etiam propin...
do. Cornelię, & auctoritas iudicis ordinarij, qui...
adhibuerunt diligentiam, & auctoritatem, inter...
30 nerunt. ¶ Accedat ad hęc, quòd † renunciatio,...
facit filius, aut filia de legitima ſibi in bonis patern...
aut maternis debita,ſeu debenda,dicitur efficax,&...
lida,quando fit cum iuramento, ſiue fiat expreſſe...
legitima, prout euenit in caſu pręſenti, ſiue gene...
liter, & ſimpliciter de omnib. bonis, ut declarat B...
per illum tex.in l.ſi quando. in fi.& in prin. ibiq; Pa...
de Caſtr.C.de inoffi. teſta.& Bald. in l. cum dona...
nibus.in fin. C. de inoffi.donat.Ang.in l.ſi propon...
§. 1. ff.de inoffi.teſta.& Bal. in l.ſi quando. §.1.&...
quamuis circa fi.C.de fideicom.& Alex.in conſ....
Perſpectis.in 5.vol. ubi plura ad hęc allegat. ¶Præ...
31 rea † in ultimo renunciationis inſtrumento ren...
ciatum fuit cum iuramento, & cum auctoritatib...
ac pręſentiis pręmiſſis exceptioni doli mali,& acti...
ni non utiliter geſti, & non ſic facti, & celebrati co...
tractus, & aliis iuribus per uerba multum genera...
& pręgnantia, per quę verba, & per renunciation...
huiuſmodi à maiore factam videtur renunciatu...
ceptioni lęſionis dimidię, uel ultrą dimidiam, &...
medio

medio,quod datur ratione deceptionis,& læſionis re
ipſa taliter,ꝙ ſi pater,vel eius hęredes his de cauſis cō
uenirentur,contra illos obſtaret exceptio doli,ut col
ligitur ex iis,quę notat Bal.in l.2.in 4.q.C.de reſcind.
vend.ꝑ tex.in l.quæritur.§.ſi uenditor.ff.de ædil.edic.
& arg.l.ſi quis cum aliter.ff.de uerb.obl.ibiq; per Ale
32 xand.¶Rurſus†cum in inſtrumento dicatur,ꝙ ſcien
ter,& diligenter informata ipſa do. Cornelia ꝑdicta
fecit &c.ſequitur,ꝙ error,& enormis læſio allegari
non poteſt,ut dicit Bal.in d.l.2.in 7.q.in fi. & in l. ma-
3 ter.in 3.col.C.de rei vēd.&†de informatione,& ſciē
tia præſumitur ex eo,ꝙ quis iurauit non contraueni-
re &c.ut ſingulariter uoluit Bal.in l.1.in fi. verb. C.de
4 reb.cred.& Ioā.And.in d.c.quamuis.&† de certiora-
tione,& informatione facta creditur notario ſic aſſe-
renti,ad tradita per Alex.in conſi.61.uiſo proceſſu.in
2.uolu.in 2.col.& arg.eorum,quæ uoluit Bar.in l.fi.§.
idem quæſiuit.ff. de cond. indeb.& in l.ſi dari.in fi.ff.
de verbo.obliga.& per eundem Alexand.in conſi.42.
in 1.uolum.in 5.col.& in conſi.53.in 3.uol.in 7.col.&
5 †quantum operetur iuramentum in huiuſmodi renū
ciationibus interpoſitum, colligitur ex tex. cum glo.
in c.ex reſcripto.& ibi Bald.in ult.no.de iureiuran.cū
ſimilibus allegatis per Alexan.ad propoſitū in l.ſcien
dum.in 12.col.ff.de verb. obliga.& in rub.eodem tit.
circa finem.& in conſi.42.in 1.uol.in antep. col. Ioā.
de Imol. latè in d.c.cum contingat.in penul. col.cir-
ca fi. de iureiur. cum aliis allegatis per Alexan. in d.l.
ſciendum.¶Et ex præmiſſis uidetur, quòd ſtantibus
prædictis pleniſſimè relatis, etiam ſi domina Corne-
lia fuiſſet minor uigintiquinque annis, ſed maior pu
pillari ætate, tamen ratione iuramenti non poſſet,ſi
viueret, renunciationibus, ut ſupra, factis, & gemi-
natis contrauenire.per tex.cum ibi not.in dicta auth.
ſacramenta puberum. & in d. ca. quamuis. quæ iura
etiam minores doli capaces ligant: quanto magis er
go hoc dicendum eſt, cum ipſa tempore ſecundæ re
nunciationis maior,& legitimæ ætatis eſſet ex forma
ſtatutorum ciuitatis Piſarum,ut mihi in facto præſup
ponitur,ſecundum quæ maior,& legitima ætas cenſe
tur non ſolum illa,quæ excedit 25.annum,ſed etiam
18.ſaltem in fœmina.argu.l.1.& 2. cum l.fi. C.de his,
qui ueniam ætatis impetr. iunctis iis, quæ ad propoſi-
tum ſupra adduxi. ¶Et ex his omnibus pro hac ſecun
da parte allegatis,& conſideratis,colligi poteſt reſpō
ſio ferè omnibus ijs,quæ ſupra pro alia parte conſide
6 rata fuerint.Pręterea & ſecundo†omnibus in contra
rium facientibus,& præſertim doctoribus, qui com-
muniter in lecturis,& conſiliis uoluiſſe uidentur,filiā
cum iuramento renunciantem poſſe cōtrauenire ha
bita licentia, & impetrata habilitatione prius à iura-
mento,iuxta ea,quę habentur in c.1.per ſcrib.de iure
iur.& per Dec.in conſi. 180.per Imol.in d.c.cum con
tingat.ac etiam per doct.in d.authen.ſacra.pub.cum
ſimilib.reſponderi poteſt generaliter, quòd illa opi-
nio communis, & allegata pro illa parte procedunt,
locumq; habent in filia, ſeu fœmina minore, & quæ
non eſſet legitimæ ætatis, at ſecus eſt in illa,quæ eſſet
maior,& ætatis legitimæ, qualis erat do. Cornelia tē-
pore ſaltem ſecundæ renunciationis, quæ non ſimpli
citer fuit excluſa à legitima ſua,nec à ſucceſſione pa-
terna,cum pater in ſuo teſtamento,ultra quod illi de
derit dotem ducatorum quingentorum, & correda
ducatorum centum, & quinquaginta,necnon ius,&
facultatem ſe reducendi ad habitandum in domo pa
terna,quouſque ipſa viueret,& uidua ſtaret,illi etiam
titulo inſtitutionis reliquerit ducatos ducētū & quin
quaginta,& alia,de quibus in teſtamento Petri patris
ipſius habetur:quo fit,ut poſſumus dicere, nos eſſe in
caſu, in quo pro ipſa filia in indiuiduo cōſuluit Dec.
in conſ.181.ſatis notabilis.qō &c.in 1.col.qui in caſu
propoſito dixit, filiam non fuiſſe enormiter læſam,
propterea, quia fuerit data dos 400. florenorū, & de
hæreditate patris quingētos florenos habuit, quibus
omnibus computatis ipſa filia legitimam integram,
uel quaſi integram conſequuta fuerat, pro qua parte
etiam conſuluit latiſſimè Corn. in conſi.ſuo 11.in 3.
lib. qui omnino inſpiciatur. ¶Vtrum autem filii do.
Corneliæ, quæ (ut ſupra dictū fuit) Petro patri ſuo ꝑ-
deceſſit, poſſint ex perſona matris contrauenire, &
renunciationē maternam reuocare prætextu enor-
mis læſionis, ex quo ipſi non dicuntur uinculo iura-
37 menti aſtricti, cum † illud ſit perſonale, ut dixit Bal.
in l.generaliter.C.de reb. credit.c.ueritatis. de iureiu
ran.cum ibi not. per Doct. & ibi Inn. & Bal. in c.1. §.
item ſacramenta. de pac. iuram. fir. cum ſi. allegatis
per Alex.in d.l.1. in addi. ad Bal. uidetur concluden-
dum,ꝙ non,qm̄ ſi uolunt contrauenire tanquam hæ
redes matris non poſſunt, quia factum illius ratū ha-
bere tenētur, ut in l.cum à matre.C.de rei uend. Præ-
38 terea † ſi ipſa mater uolens contrauenire excluditur,
& non auditur,ut ſupra fuit cōcluſum, multo magis
debent excludi filij poſt mortem matris,qui ex perſo
na matris uenire uolunt, tum quia eadem debet eſſe
conditio hęredis,quę fuit ipſius matris renunciantis,
q̄ repelli potuit,ut in l.2.C.de fructibus, & lit.expen.
l.cū hęres.ff.de diuerſ.pręſcrip. tum quia nō mutatur
conditio obligationis ex perſona hęredū.l.2.§.ex his.
ff.de uerb. oblig. & in terminis noſtris hoc uoluit gl.
in c.quāuis.de pact.in 6.in ult.glo.quę dicit renuncia
tionē ſucceſſionis factā cum iuramento à filia ipſi pa
tri propter dotem datam non ſolum nocere filiæ,ſed
etiam filiis, & hæredibus ſuis, immò ſentit ibi gl. il-
lam renunciationem ſecūdario nocere filijs,ut filijs,
quando ipſi uellēt principaliter eam reuocare, quod
quidem ibi Philip.Franc. Peruſi.dicit, uerum eſſe ēt,
quando filia mortua fuiſſet uiuo patre, & renūciatio
facta fuiſſet à filia,quæ ꝑꝑ dotem ſibi datam, aut par-
tem bonorum aliquam à patre receptam uocaſſet ſe
tacitam, & contentam pro ſucceſſione, & ſua parte,
nam tunc filii excluderentur non tantum ex ui repu-
diationis, ſeu renunciationis, ſed ēt & principalius,
quia mater partē ſuā bonorū, ſeu aliud illius loco ha-
buiſſet,quā filij ulterius habere nō poſſunt:& hoc eſt,
quod uoluit Roma.in l.qui ſuperſtitis. ff. de acq. hær.
39 ¶Rurſus † ex quo do. Cornelia non ſolum renuncia
uit legitimæ, & ſucceſſioni paternæ, ſed ēt patri cum
iuramento, & cum ſolemnitatibus requiſitis, ac in-
terueniente inſinuatione bona materna,ſeu auita do
nauit, ut apparet ex inſtrumento ſecundo, ſequitur,
ꝙ talis donatio irreuocabiliter ualuit, & bonorū do-
natorum dominium in patrem trāslatum fuit,ut uo-
lunt Bart. & alij in l. frater à fratre. circa finem.& ibi
Moderni,& præcipuè Iaſ.in 7.limitatio.ff. de condit.
indeb.& ibi Alexan.in apoſtil.ad Bar.in 11.col.qui di
40 cit, † ꝙ ratione iuramenti ex contractu efficax oritur
obligatio inter patrem, & filium de iure canonico;&
fuit dictum Bal.in l.fi.in ult.col.de uſuc.pro donato.
& in l.2.in repet.in 18.charta.ff. de iureiur. & atteſta-
tur Iaſ.in d.l. frater à fratre. ꝙ hæc eſt cōis opinio. Si-
cut ergo ipſa do.Cornelia,ſi uiueret,non poſſet dona
tionem iſtam reuocare. arg.d.auth.ſacramenta pube
rum.cum gl.in uerbo,contractibus, & ſupra dixi, ita
nec filij ſui, qui ex perſona matris ſuæ uellent contra-
uenire, quia fortior eſt cauſa immediata, quam me-
diata, ſeu remota. l. fin. C. de naturalibus liber.& ita
41 intelligo id,† quod uoluit Bart.in l.qui ſuperſtitis.ff.
de acquirend.hæred.dum concludit, nepotem exclu
di,ſicut eius mater excluditur, quando nepos uult in
locū matris ſuæ ſuccedere, quia nemo plus iuris pōt
in

in alium transferre, q̃ in ſe habeat.c.nemo pōt de reg. iur.in 6.& prædicta maximè uera ſunt reſpectu bonorum maternorum, aut aui materni, quæ iam fuerant irreuocabiliter ipſi do.Corneliæ acquiſita, ad quæ bona materna, ſeu auita filij do.Corneliæ venire nō poſſunt, niſi ex perſona ſuæ matris, & ideò cum mater ab illis renunciatione, & donatione ſua iurata fuerit excluſa, ſequitur, quòd etiā filij ſui dicentur excluſi, vt voluit gl. in d.c.quamuis, quam ſic intelligit Dec. in d.conſi.81.in 4.col.qui ī hoc caſu rectè fuit loquutus,
42 ut ibi in verſi.ad hæc ī quibus &c.¶Præterea † ex quo do. Cornelia renūciauit, & donauit omnia bona &c. & in recōpenſationem renunciationis, & ordinationis factæ ipſa recepit dotem, & alia, de quibus in inſtrumento renunciationis, nec nō in teſtamento patris ſui, & uocauit ſe tacitam, & contentam pro omni eo, & toto &c.& pro omnibus iuribus ſibi quomodocūque cōpetētibus in bonis, & hæreditate ſui patris, & pro legitima ſibi debita, ac etiā pro oībus bonis ſibi acquiſitis ex bonis, & hæreditate ſuæ matris, & aui materni, & auiæ maternæ cū ceſſione dictorum iuriū facta dicto Petro patri ſuo, ideò talis renūciatio, ſeu donatio vr̄ etiā filijs ipſius do. Corneliæ renunciationis obſtare nō ſolum virtute ſimplicis renūciationis, ſed etiā virtute ſucceſſionis, vt inquit Bal.poſt gl.in l. pactum.in 2.col.verſic.ſecundo quæro. C. de colla.& ibi Alex.in pen. col. & in hanc ſentētiam in terminis noſtris uenit Pau. de Caſt. in conſi.416.in penul.col. in 2.libro, uiſo puncto &c.Et hæc quoad primū dubiū dicta ſufficiant. ¶Modo uenio ad ſecundum, utrum dicta renūciatio, ſeu donatio fuerit ipſo iure propter ſuperuenientiam filiorum ipſius do. Corneliæ ex remedio.l.ſi unquam.C.de reuoc.dona.reuocata; & nō
43 reuocatā fuiſſe, uidetur dicendū † quia expreſſè actū, & conuentum eſt, ꝙ non poſſit reuocari ēt propter liberos naſcituros, & ſuperueniētes, per ea, quæ uoluit. Bar.in l.titia.§.Imperator.ff.de lega.2. qui ſic limitat tex.in d.l. ſi unquam. & ibi docto. cōmuniter hoc ſequuntur, optimus etiā eſt text.in c.fi. in 2. reſpon.17. q.4. ibi cum filios nō haberet, nec ſperaret &c. & idē uoluit Io.de Imo.in c.fi.extra de donat.& doct.in l.1.
44 & in l.ſi totas.C.de inoffi.donat. Præterea † ſm Alex. in conſi.29.Præclare &c.in ul. col.in 3.uol.diſpoſitio d.l.ſi unquam ſolū habet locum in donatione, & non in renūciatione facta à filia in terminis.d.c. quamuis de pact. in 6. quia talis renūciatio nō reuocatur propter ſuperuenientiam filiorū, ut eſt de mente gl.fi.ibi, per quam ita uoluit Alex.in d.conſi. & ratio eſt, quia
45 † diſpoſitio d.l. ſi unquam dicitur eſſe exorbitans à regulis iuris, ut ibi habetur, & conſtat.arg.c.quicunque in fi.17.q.4.ergo non debet extēdi de caſu.arg.c. quæ à iure.de reg. iur. in 6.cū igitur loquatur de donatio-
46 ne, non debet trahi ad renunciationem, † quæ nō eſt propriè donatio.argu. eorum, quæ habentur per Bal. in rubr. & in l. 1.C.de pact. & in l.illud.in 3. col. uerſi. quid ergo.C. de ſacroſ. eccl. & eorū, quæ voluit Paul. de Caſt. in l.ſicut.C. de repudi. hæred.& ſi diceretur, quòd in caſu occurrēti nō ſolum facta fuit renunciatio, ſed etiam donatio, quia ſeruata fuit forma, quā in his terminis docet Pau.de Caſt.in d.l.ſicut, ut uerba inſtrumenti ſonant, ergo deberet habere locum diſpoſitio.d.l.ſi unquam, Reſpondeo in primis, ut dictū fuit, quòd ſpecialis mētio facta fuit de filiis naſcituris, & conuētum fuit, quòd propter tales filios nō poſſet reuocari, quo caſu donatio dicitur eſſe irreuocabilis etiam inſpecto hoc caſu ut dictum eſt: Secun-
47 do reſpōdeo, quòd † diſpoſitio.d.l.ſi unquam habet locum in mera, & ſimplici donatione, non autem in illa, q̄ fuit facta ex cauſa, ſeu ob cauſam, ut uoluit Bal. & Ang. in d.l. ſi unquam, & latius proſequitur Alex.

in cōſi. præal.29. & idem uoluit Cor. in conſi. 20... ſo ſupraſcriptio themate.in 3.uol.in 7.& 8.col. ... quitur Sozi.in l.1.C.de pact.in ultima columna, ... hoc modo limitat. d.l.ſi unquam, & in terminis ... ſtris hoc idem voluit Decius.in d.conſi.181.in fi. ... bo. qui atteſtatur hanc eſſe communem opinionem & ab illa in iudicando, & conſulendo non fore re-
48 dendum.¶Nec prædictis aduerſatur id, † quod uo... Sozi.in conſi.263.in ſecundo volumine in vltima co-lumna, qui in terminis conſuluit contrarium, q... menſa donatio reuocatur propter filios ſuperuenien-tes, de quibus etiam expreſſè fuiſſet cogitatum, & ex-preſſum, per textum.in d.l.ſi unquam, quoniā cum di-ſpoſitio.d.l.fuerit in fauorem filiorum introducta ... dixit Ioan.And.in additio.ad Spec. in tit. de inſtr. editio.§.porrò in vltima additio.& ſequitur Sali... l.ſi vnquam.& in d.l.1.C. de inoffi. donatio ſequi... ꝙ illi diſpoſitioni, & fauori introducto pro filiis ... rentes non poſſunt renunciare, ut præfati docto... videntur concludere, quicquid dixerint Barto.& ... quorum opinio non eſt ſequenda ſecundum Roma-num.in conſi.268.uon eſt dubium &c.quia reſpon... tur, quòd cum opinio Barto. & aliorum, de qui... primo loco facta eſt mentio, ſit communiter ... probata, ut atteſtātur Roman.ibi. & Sozi.in d.co... in vltima columna. Ideò reiecta alia opinione, ... fuit Salic.& Io.An.& Ro. ſequi debemus opinio... illam communē, ut cōcludunt Io.And.do.Ant.... & Moder.in c.1.circa fin.extra de conſtitut. Co... enim, ꝙ do.Cornelia uoluit renunciationē, & do... tionem ualere, ac effectum habere, etiam ſi ipſa fi... poſtea haberet, ut expreſſè actum, & conuentum ... ergo cum in uerbis nulla ſit ambiguitas, nō debe... mitti uolūtatis quæſt.l. ille aut ille. in fi.ff.de leg. ... in incertis, & non in certis locus eſt coniecturis ... tinuus.§.cum ita.ff.de verb.oblig. & quamuis So... in d. conſi.in ult.col.dicat, ꝙ propter dolum ad... tum in præſenti caſu expreſſè non apparet, quòd ... ter uoluerit filijs naſcituris præiudicare, quoniam ... lus facit conſenſum abeſſe.l.eleganter. in princ. ... dolo, & l.dolo.C.de inutil. ſtipul. & dolus in caſu ... currenti probatur, & apparet, quia & ſi expreſſa ... uerba illa in inſtrumento, etiam ſi ipſa haberet fi... &c.tamen ipſa do.Cornelia non fuit certiorata, ... importarent illa uerba, ergo ipſi tanquam erranti ... in iure ſubueniendum eſt, cum tractet de damno ... tando.l.error. in fi.l.iuris ignorantia. ff.de iur. & fa. igno.ut ibi latius traditur per Sozi. qui etiam dicit ... dolo conſtare, & ipſam do. Corneliam doloſè fu... circumuentam propter enormiſſimam læſionem, & deceptionem. arg.d.l.2.ff.de doli excep. & in l.ſi ... cum aliter.ff.de uerb.oblig.tamen quicquid ipſe di... rit, contrarium eſt uerius, ex quo ſumus in caſu ... ro, & certo, ꝙ do.Cornelia uoluerit præiudicare ... filiis naſcituris, de quibus expreſſè in uerbis ſpeci... cogitauit.Nec obſtat, ꝙ ex quo non fuit certiorata, ... detur dolo circumuenta, & ſic ſumus in dubio, ... dolus conſenſum excludat.d.l.eleganter, quia re...
49 detur, † hoc eſſe uerum in dolo ex propoſito, qui ... ſam contractui dediſſet, ut quia dolo quis aliàs n... contracturus fuiſſet ad contrahendum inductus, ... quo dolo loquitur tex.in d.l. eleganter.& in d.l.do... hic enim dolus excludit conſenſum, nō autem al... dolus, ut eſt dolus ex propoſito, qui in cōtractum ... cidit: item ut eſt dolus re ipſa, nam huiuſmodi do... non excludit, immò includit conſenſum, & ideò ... non obſtāte ualet contractus, in quo interuenit, ... uis reſcindi poſſit, ut habetur. in d. l.ſi quis.cū ali... & in c.cum dilecti.per glo. & Doct.de empt. & uen... & hoc uerum eſt, ergo conſenſus non excludi...

alioqui

alioquin contractus in ſe non ualeret, ſi non haberet
conſenſum.l.1.ff.de pact.Præterea ex eo, q̃d non fuit
certiorata,q̃d illa verba,& ſi liberos haberet,&c.ĩpor
tarent,non dicitur dolo inducta,nam ex quo iurauit,
& promiſit non contrauenire;item omnia & ſingula
uera eſſe,abſq; alia informatione dicitur certiorata,
& ſtatur uerbis ſuis,tãquam de illis ſit benè instructa,
quoniam iuramenti uirtus certioratione͂ expreſſam
operatur,ut ſupra dixi.Et conſequenter non obſtat ẽt
ꝙ ex magna,& enormi lęſione dicitur dolo circunue͂
ta,quia primo dici poteſt,ꝙ talis dolus non facit con
ſenſum abeſſe,per prædicta.Secũdo dico,ꝙ dolus re
ipſa,qui dicitur,& præſumitur ĩteruenire ex maxima
læſione,non eſt ſufficiens, ut renunciatio, ſeu dona-
tio facta à filia patri cum iuramento reſcindatur,ma-
ximè qñ filia tempore renũciationis fuit maior, & æ-
tatis legitimę,ut in d.c.quãuis cũ ſi.ſupra ad propoſi-
tum allegatis.Et ex his tolluntur conſiderationes no
uę do.mei Sozi.in d.conſi.Et benè ad p̃dicta facit cõſ.
50 Rom.26.¶Sed† dubitari poſſet in caſu iſto, quo Do.
Cornelia uoluit filijs naſcituris expreſsè præiudicare,
an dicti filij poſſint ſaltem reuocare renunciationem
ſeu donationem tanquam inofficioſam per uiã quę-
relę inofficioſæ donationis?Et hoc Bar.in d.l.Titia.§.
Imperator videtur ſentire,nam ibi in pen. col.in uer.
quæro utrum.l.ſi vnquam,&c.quęrit,an poſſit expreſ
sè renunciari beneficio.l.ſi unquam,& reſpondet, ꝙ
ſic,ſed non quoad reuocationem fiendam per titulũ
de inoffi.dona.quia illa donatio inofficioſa in fraude͂
filiorum fieri dicitur,nã reuocatio,quæ fit per l. ſi un-
quam,fit ex præſũpta me͂te donantis propter liberos,
ut ibi,& in c.fi.17.q.4.Vnde ſi parens expreſsè uoluit
quod in caſu exiſtentium filiorũ non poſſit donatio
reuocari,certè illæ leges locũ non habent, videlicet.
d.l.ſi unquam,& d.c.fi.Sed querela inofficioſę dona-
tionis competit contra uoluntatem donatoris.l.1.&
ibi Bar.Sal.& alii.C.de inoff.dona.Bar.in d.§.Impera
tor in antepe.col. ecce quod Bar. ibi expreſsè innuit,
quod licet parens uoluerit filiis pręiudicare,tame͂ ip-
ſi filii pñt dicere donationem inofficioſam,factã con
tra officium pietatis, etiam ꝙ pare͂s cum iuramento
renunciaſſet expreſsè querelæ inofficioſæ donatio-
nis,ut per Bar.in d.§.Imperator.in pen.col.in uer.q̃-
ro mater.Et multo magis hoc procedit, qñ tempore
donationis filii nondum nati fuiſſent,argu.l.ſiquis in
ſuo in fi.C.de inoffi.teſta.iuncta.l.ſi totas.& l.fi.C.de
inoffi.dona.Sed tenendo contrariam partem, ꝙ filii
Dominæ Corneliæ ẽt nõ poſſint uti remedio quere-
læ in caſu,de quo agitur,rñderi præmiſſis põt,primo
animaduertendũ eſſe,utrũ tempus datum ad querelã
51 dum fuerit elapſum,† q̃d eſt quinquennium.l.fi.cum
ibi no.C.de inoffi.dona.iuncta.l.cõtra maiores.C.de
inoffi.teſta.iã diu.n.uidelicet de anno 1516. facta fuit
donatio;multi quoq; ſunt anni,quibus defuncta fuit
Do.Cornelia,ergo ipſius filii dicto te͂pore quinquen
52 nii excludi potuerunt.Præterea,& ſecũdo† ex quo do
natio,ut ſupra,facta potuit reſcindi per remediũ reſti
tutionis in integrũ,fortè propter ætatem, & ob enor-
mem læſionem, quod remedium tranſmittitur etiã
ad hæredes minoris,decepti,ut in l.minor.in fi. cum
l.ſeq.ff.de minoribus, ſequitur, ꝙ filii Do.Corneliæ
non poſſint cõtra donatione͂ matris uenire per uiam
querelę inofficioſæ donationis, quia hoc remedium
eſt ſubſidiarium,& extraordinarium,& ubi cõpetere
poteſt aliud extraordinarium,ſiue ſubſidiarium, qua
le eſt remedium reſtitutionis in integrum, deficit re-
medium querelæ inofficioſę donationis.l.ſi filius, &
53 ibi gl.et Doct.C.de inoff.dona.Rurſus† quoad quere
lam inofficioſæ donationis filii, et parentes donato-
ris parificantur,nam his oĩbus cõpetere põt. d.l. ſi fi-
54 lius:ſed† quando filiis facta fuit immenſa donatio,ea
ab alijs filijs ſiue natis,ſiue naſcituris non reuocatur,
niſi uſq; ad legitimã debitã iure naturę,hoc eſt vſque
ad debitũ bonorum ſubſidium.l.ſi totas, & habetur.ĩ
l.1.C.de inoffi.dona.auth.vnde ſi parens, & in corpo-
re.C.de inoffi.teſta.ergo idem dicendum eſt, quãdo
per filiã immenſa donatio patri facta fuiſſet, prout fa
cta fuit in caſu noſtro;ut non poſſit per filios reuoca-
55 ri,niſi uſque ad debitum bonorum ſubſidiũ,ſed† quo
ad debitũ ſubſidium bonorũ, ſeu quoad legitimã in
caſu pręſenti non põt ẽt ab ipſis filiis reuocari,qñ D.
Cornelia expreſsè,& cum iuramento renunciauit le-
gitimę ſibi debitę per tex.ĩ d.c. quãuis cũ gl.fi, & Bal.
in l.ſi quãdo.in prin.& in §.1.ibiq; Pau.de Caſtr.ff.de
inoffi.teſta.& renunciando, et donando habuit à pa-
tre dotem cõgruam,& ob talę dote͂ filia renunciauit,
& uocauit ſe tacitam,et cõtentã ꝓ oĩ eo, ꝙ habere de
beret pro legitima ſua, & pro bonis maternis, &c.&
quãuis data,& aſſignata ipſi D. Cornelię non ſufficee-
rent ad legitimã,& ad bona materna,tamen perinde
ac ſi ſufficerent,& ac ſi habuiſſet ſuam integrã legiti-
mã,& ſua integra bona materna pp iurame͂tũ appoſi
tum.d.c.quamuis cum alijs ſupra ad hoc allegatis,er
go filij Do.Cornelię ex perſona matris contrauenire
nõ poſſunt,nec ẽt ex ſua perſona,quia ipſi nõ poſſunt
petere ab auo ſuo, cui fuit donatũ, id, quod mater,q̃
donauit,habuit,ſeu habuiſſe cenſetur:& per hanc rõ-
nem ita determinat Pau.de Caſt.in d.conſi.416. in 2.
lib.in ultimis uerbis,ex quibus ſit reſolutum tertium
56 dubiũ.¶ Quoad quartũ, †vtrũ filij D.Cornelię ex ſua
perſona,& iure proprio poſſint ad ſucceſſione͂ oĩum
bonorum Petri aui ſui uenire,non obſtante renũcia-
tione,& donatione materna,Pau.de Caſt.in d.conſi.
416.expreſsè voluit, ꝙ non, ſed ꝙ ipſi ẽt dicantur ex-
cluſi,ut proximè ſupra retuli:Ide͂ uoluit Roma.in l.q
ſuperſtitis.ff.de acqui.hęred. cuius opinione͂ refert,
ac ſequitur Dec.in cõſ.181.in 1.lib.qui ſubtiliſſimè il
lam defendit à motiuis Bal.& Alex.in l.pactum.C.de
colla.& aliorũ.ĩ.d.l.qui ſuperſtitis:cuius rõnes,& fun
damenta aliter nõ refero;quia poſſunt inſpici,quę ta
men ſunt expreſsè de mente Pau.de Caſt.in d.conſil.
de quo nõ facit mentionem,q̃d uiderim;& in d.cõſi.
181,Dec.diſputat,& examinat oĩa dubia,q̃ in pręſen-
ti cã examinanda occurrunt,eaq́; oĩa ad fauorem Pe
tri donatarii,ſeu hęredum ſuorum decidit cõtra Do.
Corneliã filiã donatrice͂,& illius filios,qui uel ex per-
ſona ſuę matris,uel ex ſua uelle͂t uenire, & Petro auo
ſuo ſuccedere. ¶ Contra tamen pręducta difficultate͂
facere vr̃ id,quod in ſuo teſtõ dictus Petrus auus ma-
ternus diſpoſuit,nam nepotibus ex dicta D.Cornelia
iure inſtitutionis reliquit ꝓ oĩ eo,& toto,&c.ducatos
250.& uoluit illos,ac ẽt ducatos quingentos pro do-
te datas,& ducatos alios 150.datos pro corredis,& a-
lia aſſignata D.Corneliæ debere cõputari ĩ legitimã
debitã iure naturæ tam ipſis nepotibus,q̃ Do.Corne-
liæ:quo fit,ut ipſi nepotes dicti Petri, q abſq; aliis de-
ſcendentibus deceſſit,non poſſint dici præteriti, nec
exhęredati,cũ fuerint in dictis rebus inſtituti, & con
ſequenter nequeant dicere teſtm̃ aui nullũ, nec illud
querelare,ut in auth.ut cũ de appel.cog.§.aliud quo-
que cap.colla.8. & plenè habetur in auth.ex cã.C.de
lib.præt.cum ſi.Item inferri videtur,ꝙ ex quo Petrus
auus uoluit dictas ſummas, & res debere in legitimã
debitã ipſis nepotibus imputari, intentionis ſuæ fuit,
illos habere ſuã legitimã,uel ſalte͂ aliquid loco legiti
mæ,ut uerba teſtĩ ſonãt.& arg.l.omnimõ.C.de inof.
teſta.& iõ ſequitur, q̃d non obſtante diſpoſitione te-
ſtatoris expreſſa ipſi nepotes poſſunt, tanquã uocati
ad legitimã, ad ſupplementũ illius agere.d.l. omni-
modo,& oe͂ grauame͂,cõdõ, tp̃s, ſeu onus adiectũ eſt
omni-

omnimodo reijciendũ, & pro nõ ſcripto haberi dẽt.
l.qm̃ in prioribus.C.de inoffi.teſta.¶Sed his non ob-
ſtantibus Dec.in d.conſi. 181.concludit,nepotes,qui
bus ſimiliter aliquid fuerit iure inſtitutionis relictũ,
non poſſe ex pſona ſua ſuccedere auo donatario, ſed
ſolũ conſequi id debere,quod fuerat relictũ, propte-
rea quia mater illarũ propter dotem datã, & propter
alia ſibi conceſſa renunciauerat cum iuramento hæ-
reditati,& legitimæ,ac oĩbus iuribus, &c. & ſe uoca-
uerat contentam,& tacitã pro oĩ portione,& ſucceſ-
ſione ſibi debita,aut debenda,veluti ẽt dicit, & con-
cludit Pau.de Caſt.in d.cõſi.416.Vel dato, prædictos
nepotes poſſe admitti ad petendũ ſupplementũ legi-
timæ ſuæ,quæ ipſis deberi poſſet ex oĩbus bonis, quæ
58 dictus Petrus habuit,dico,& concludo,† ꝙ dotes da-
tæ,& correda, ac alia aſſignata Do. Corneliæ ab ipſo
Petro oĩno ſunt in legitimam ſuã,illiusq; ſupplemen
tum computanda,quia ſicut dos data à patre filiæ,vel
ab auo nepti eſt in legitimam filię, ſeu neptis ↄputan
da.l.qm̃ nouella.C.de inoffi.teſt. ita & id, quod datũ
fuit filiæ, computari dẽt in legitimam nepotibus ex
ipſa filia debitam,vt ↄcludit Bar.in l.quartã.ff.ad l.fal
cid.Et quãuis plures fuerint ↄtrariã opinionẽ ſequuti
in d.l.in quartã.& in d.l.qm̃ nouella.tñ opinio Bar.uř
magis cõis,ut atteſtatur Dec.in d.conſi.181. qui alle-
gat tenentes opinionẽ Bar.quẽ ipſe in caſu occurren-
ti ſequiť.Præterea poſito,ꝙ opinio Bar. in d.l.in quar
tam.eſſet dubia, & cõtraria,eſſet de iure verior,ꝙ dos
data à patre filiæ non eſſet computanda in legitimã
debitam in bonis aui ipſis nepotib. ex filia, qui vellẽt
ex ſuo iure,& ex ſua perſona uenire ad ſucceſſionem
aui,cui filia prędeceſſiſſet,qm̃ tex. in d.l. qm̃ nouella.
vult dotẽ datã debere imputari in legitimam illi filię
ſeu nepti,cui dos data fuit,non aũt filijs illius filię,vel
nepti,tamen hæc difficultas,& diſputatio in caſu no-
ſtro non eſt neceſſaria,cũ ſimus in caſu claro, in quo
dos data D.Corneliæ, & alia ſibi aſſignata oĩno ſunt
in legitimã nepotibus ex dicta D. Cornelia debitã ↄ-
putanda,qm̃ Petrus teſtator expreſsè diſpoſuit,& uo-
luit,ꝙ illa oĩa ſint in legitimã nepotũ computãda; &
59 †vbicunque teſtator expreſſe aliquid eſſe computan
dum diſponit,tunc id dẽt ↄputari,ẽt ſi eſſet tale quid,
quod aliàs de iure,& regulariter,ac in dubio non eẽt
ↄputãdũ,vt ↄcludunt oẽs ſcribẽtes,Bar.&alij in d.l.in
quartam.in 4.& 5.col.in uer.venio.per tex.in l.ẽt. §. ſi
debita.uerſi. ſed & ſi non mortis. ff. de bonis liberto.
Et ſic caſus noſter eſt clarior, q̃ ſit caſus, in quo Dec.
cõſuluit:quia ibi auus ſimpliciter aliquid reliquit ne-
potibus pro ſua legitima, nec fuerat expreſſum, ꝙ in
legitimã ſuã deberent ↄputare dotem, & alia matri il
lorum data,& tñ uoluit Dec.ex mente Bar.ꝙ ipſi ne-
potes dotem maternam, & alia matri ſuæ data ↄputa
re tenerentur:in caſu aũt noſtro auus voluit expreſsè
illa debere ↄputari.¶Et præſuppoſito,non tñ pro ab-
ſol uto conceſſo,ꝙ hi nepotes debeant integram legi
timam in bonis aui conſequi,& habere, & ad ſupple-
mentum illius ex ſua perſona, & iure proprio agere
60 poſſint,ſupereſt adhuc difficultas,†quanta ſit, & eſſe
debeat hæc legitima, utrum tertia omnium bonorũ
aui,quæ ipſe habuit tẽpore mortis,iuxta tex.in authẽ.
nouiſſima.&in corpore,unde ſumitur.C.de inoffi.te
ſta.an uerò minor portio, uidelicet ſexta oĩum bono
rũ aui: &, ꝑtermiſſa diſputatione, ↄcludo in caſu oc-
currenti ipſis nepotibus pro legitima ſibi debita ſolũ
ſextam omnium bonorũ deberi, computando in eã
dotem maternam,& correda, & alia quæ illorum ma
ter ab auo habuit,ut ſupra dictũ eſt.Quòd aũt eorum
legitima ſolum ſit ſexta pars omnium bonorum aui,
clariſſimè demonſtratur:nam ex forma ſtatutorũ ci-
uitatis Piſarum ad ſucceſſionem inteſtati alicuius ſi-
mul admittuntur nepotes ex filia,& frater defun
frater defuncti ſolum admittitur in virili,& nep
ſi ex una filia deſcendant, ad aliam uirilem,ſi u
pluribus filiabus plures ſint nepotes,tũc frater in
virili,& nepotes in ſtirpes, & non in capita, ut ſ
ſint nepotes ex una filia, & unus ex alia filia, tres
debebunt portiones,unam uirilem habebit frat
liam illi duo nepotes nati ex una filia, & aliã uiri
& ſic tertiã ille alius nepos ex alia filia; ſimiliter
unus frater,& duo ſint nepotes ex una filia,unam
lem,hoc eſt dimidiam frater habebit,& aliam u
& ſic dimidiam duo nepotes ex filia conſequẽtu
clarè innuunt uerba ſtatuti. Quibus ſtãtibus dic
ĩ caſu noſtro legitima debita ipſis duobus nepo
ex Do.Cornelia natis,dicetur eſſe tertia pars illo
bonorum, in quibus ab inteſtato ipſi nepotes ſuc
ſiſſent,quæ in effectu dicitur eſſe ſexta pars omn
bonorum aui,quę habuit tempore ſuæ mortis, c
putatis etiam bonis, quę habuit, & acquiſiuit e
nunciatione,& donatione ſibi facta per filiam D
nam Corneliam,ut de ſe cuilibet rectè calculan
tet: nam cum in caſu noſtro ipſi nepotes ab inte
to ſolum potuiſſent ſuccedere in una uirili, hoc
in dimidiam omniũ bonorum,& in alia uirili,ſe
midia fratres, ſequitur, quòd tertia pars illius di
diæ,in qua nepotes ab inteſtato ſucceſſiſſent, qu
effectu eſt ſexta pars omnium bonorum,ut ſupra
61 catur eſſe ſua legitima iure naturæ debita. † Nam
gitima debita iure naturæ eſt tertia pars illorum
norum, in quibus, ab inteſtato filij, ſeu nepotes
ceſſiſſent defuncto, ſi ipſe ab inteſtato deceſſiſſe
eſt textus in c.Raynutius.extra de teſtamen.& ibi
betur, & in l.quæ nuper.& l.parentibus. C. de in
cio. teſtamen. & ideò ſi filia ſit à ſucceſſione inte
ti in totum propter maſculos excluſa, illa non
partem, nec admittitur ad partem etiam legiti
quoniam cum ab inteſtato non poſſit ſuccedere
poteſt dici ſibi debita aliqua legitima, quæ eſt te
uel dimidia eius, quod quis deberet obtinere ſu
dendo ab inteſtato iuxta numerum filiorum, ut
authen. nouiſſima. iunctis iuribus præmiſſis. E
concludunt Docto.communiter poſt Barto.in l
lus.§.& quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum. n
cta opinione Saliceti relata per Alexandrum,
lios ibi, & latè dixi in d.c.Raynutius. Et ex his om
dubia in præſenti cauſa propoſita reſoluta appar
Laus Deo.

S V M M Æ.

1 *Renuntiatio bonorum maternorũ,vel paternorũ facta ẽt cũ iura*
to à filia minore annis 25.in manibus patris,propter enor
mam filiæ læſionem reſcinditur aduerſus patrem,etiam da
te filiæ à patre in illorum bonorum recompenſationem.Ma
ſi hæc bona iam fuiſſent filiæ realiter acquiſita. nu.5.
Secus eſt in filia,quæ renunciationis, & donationis tempore
& legitimæ ætatis fuiſſet, & dotem congruam habuiſſet. n
mero.25.
Idem,ſi lęſioni etiam enormiſſimę expreßè cum iuramento re
ciaſſet.nu.44.
2 *Iuramentum quomodocunque ſumptum,in quo dolus etiam re*
interuenit,non ligat,ut illi, & contractui ſit ſtandum.
3 *Lęſio enormiſſima,ſeu enormior dolum in ſe continet.*
4 *Dolus re ipſa dolo ex propoſito æquiparatur.*
6 *C.quamuis.de pactis in 6.declaratur.*
7 *Filia minor ſub cura, & gubernio patris exiſtens ſi cum patre*
trahat,illi bona maximè materia,iamq; ſibi delata, & a
ta donando, & renunciando, parua dote præ bonis donati
data, & metu reuerẽtiali paterno compulſa donaſſe, & re
ciaße præſumitur.